

РЕШЕНИЕ

№ 521

гр. София, 19.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 60 състав,
в публично заседание на 23.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Терзиев

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **6204** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на Т. С. К., с дата на раждане: 14.09.1086г., гражданство Р. Федерация, с настоящ адрес, [населено място], С.-град, ул. Р., №1 лично и като законен представител на малолетните Н. П. К., [дата на раждане] в Б., Столична община и М. П. К., [дата на раждане] в [населено място], срещу Заповед № ЗСПД/Д –С–М/2028 от 05.06.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – М. – отказ за отпускане на месечна помощ за 1 дете – Н. П. К..

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена в противоречие с материалния закон. Жалбоподателката иска отмяна на посочения акт. Според нея тя и децата ѝ имат право на семейни помощи, тъй като отговаря на условията на чл.3 ЗСПД. Излага, че с децата ѝ са родени и живеят в България. Счита, че следва да се прилага Договор между Република България и Руската федерация за социална сигурност Ратифициран със закон, приет от 40-ото Народно събрание на 10.04.2009 г. - ДВ, бр. 31 от 24.04.2009 г. Издаден от Министерството на труда и социалната политика, обн., ДВ, бр. 20 от 12.03.2010 г., в сила от 20.03.2010 г., изм. и доп., бр. 54 от 16.06.2020 г., в сила от 20.06.2020 г. Република България и Руската федерация. Моли за отмяна на заповедта като незаконосъобразна. Жалбоподателката, редовно призована не се явява и не се

представява.

Ответникът - директор на дирекция "Социално подпомагане" - М. в съдебно заседание, чрез юрк. Х., оспорва жалбата, счита същата за неоснователна и моли да бъде потвърдена заповедта.

Софийска градска прокуратура не се представява и не взема становище по жалбата.

Административен съд София - град, Трето отделение, 60-ти състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

На 23.05.2023 г. Т. С. К. подаде до директора на Дирекция "Социално подпомагане" М. заявление- декларация с вх. № ЗСПД/Д- С-М/2028 от 23.05.2023 г. за отпускане на еднократна помощ по чл. 6 от Закона за семейните помощи за деца за дъщеря си М. П. К. и сина си Н. П. К.. В заявлението посочила, че е гражданка на Р. Федерация, има регистриран постоянен адрес в [населено място], С.-град, омъжена е, като съпругът и също е с Р. гражданство. Т. гражданство имат и децата.

Към заявлението приложила съответно удостоверение, че децата са родени в България. Върху заявлението, на 05.06.2023 г., длъжностното лице е вписала, че майката няма право на еднократна помощ при раждане на второ дете и мотиви за отказ за отпускане на еднократната помощ: "Не отговаря на условията на чл. 3, т. 3 от ЗСПД- детето не е български гражданин. Няма сключена спогодба за изплащане на семейни помощи за деца." Становището било съгласувано от началник отдел "Социална закрила" на 05.06.2023 г.

На същата дата по заявлението началник отдел "Социална закрила" извършил предварителен контрол за законосъобразност преди вземане на решение за предоставяне на социална подкрепа. Според листа за извършен предварителен контрол заявлението, с направеното искане съответства на нормативната уредба, като са спазени нормативно регламентирани срокове.

На 05.06.2023 г. директорът на Дирекция "Социално подпомагане" - М. издал Заповед № ЗСПД/Д-С-М/2028/, с която отказал на Т. К. отпускане на еднократна помощ за 1 дете по чл. 6, ал.1 от ЗСПД, като се позовал на разпоредбата на чл. 3, т. 3 от ЗСПД – детето няма българско гражданство и обстоятелството, че няма международен договор, уреждащ отпускането на семейни помощи за деца.

По делото няма спор, че членовете на семейството на Т. К. са със статут на постоянно пребиваване по см. на ЗЧРБ.

Заповедта е връчена на жалбоподателката на 20.06.2023 г. видно от обратна разписка.
/л.18/

По делото са представени и други доказателства съставляващи административната преписка по издадения акт, приети от съда като доказателства. При така установеното

от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

По допустимостта:

Оспорва се в срок, подлежащ на обжалване административен акт, от надлежна страна, за която е налице и интерес от обжалването, поради което подадената жалба е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

Съобразно чл. 10, ал. 4 от ЗСПД във връзка с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Процесният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощията, съобразно изискуемите от закона форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила. Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 6, ал.1 ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 3 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат: семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната, а конкретно в случая детето няма българско гражданство и от друга страна обстоятелството, че няма международен договор, уреждащ отпускането на семейни помощи за деца. Изложени са мотиви, че няма международен договор, уреждащ отпускането на семейни помощи за деца, което по същество е липса на хипотеза по чл. 3, т. 5 ЗСПД.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин.

Липсва спор между страните по делото, че на жалбоподателката е гражданин на Руската Федерация, но със статут на постоянно пребиваващ в Република България.

Спорно по делото е приложението на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, на което се позовава административния орган.

Тази норма сочи, че право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон

или в международен договор, по който Република България е страна.

В случая е прието, че Т. К. няма право на еднократна/месечна помощ за 1 дете, защото членовете му са граждани на Руската Федерация, с която държава Република България няма сключена спогодба в областта на социалното подпомагане.

Тази теза не може да бъде споделена. От 20 март 2010 г. влезе в сила Договорът между Република България и Руската Федерация за социална сигурност (Договор). В персоналният обхват на Договора са включени лицата с местоживееене на територията на Договарящите се страни и които са техни граждани, а също и членовете на семействата на посочените лица, които са се подчинявали или се подчиняват на действието на законодателството на една от Договарящите се страни, а в материалния му обхват - съгласно чл. 2, пар. 1, т. 3 за България, наред с другите видове обезщетения, са включени и семейните помощи за деца. Съгласно чл. 4 от Договора гражданите на едната Договаряща се страна и членовете на техните семейства, с местоживееене на територията на другата Договаряща се страна, са равнопоставени по права и задължения на гражданите на тази Договаряща се страна, при прилагане разпоредбите на член 2 от този Договор. Съгласно чл. 3, т. 5 от ЗСПД, право на помощи за деца имат и бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на чл. 1, т. 1.4 от Договора – „местожителство (местоживееене)” за Република България означава дългосрочно пребиваване в Република България по смисъла на българското законодателство. Съгласно чл. 23. (1) и сл. от Закона за чужденците в Република България чужденците пребивават в Република България краткосрочно и дългосрочно, като краткосрочното пребиваване е до 90 дни от датата на влизането в страната, а дългосрочното пребиваване бива: 1. продължително - с разрешен срок до една година и 2. постоянно - с разрешен неопределен срок. Тъй като между Република България и Руската Федерация вече има международен договор, регулиращ отношенията в областта на социалната сигурност и в чийто материален обхват са включени семейните помощи за деца, а водещ принцип при прилагането му е равнопоставеността, това означава, че руските граждани са равнопоставени на българските при придобиване правото на семейни помощи за деца, отглеждани в България. С други думи, при безспорно установено по делото, че жалбоподателката и нейният съпруг имат разрешение за постоянно или продължително пребиваване в страната, има право на семейни помощи, включително еднократна помощ при бременност и при раждане на дете по силата на Договора между Република България и Руската Федерация за социална сигурност. От горното се лага извода, че е налице хипотезата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, което води до незаконосъобразност на процесната заповед.

За пълнота на изложението следва да се отбележи, че според чл. 47, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ), отглеждането на децата до пълнолетието им се подпомага от държавата. С разпоредбата на чл. 51, ал. 1 от КРБ е прогласено правото на гражданите на социално подпомагане. Чл. 26, ал. 2 КРБ сочи, че чужденците, които пребивават в Република България имат всички права по тази

Конституция с изключение на правата, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство.

Аналогично на последната норма решение дава и разпоредбата на чл. 3, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България. Според нея, чужденците в Република България имат всички права и задължения според българските закони и ратифицираните международни договори, по които Република България е страна, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

Т.е. налице е друг закон по см. на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, който гарантира правата на чужденците в Република България, включително тези за социално подпомагане. ЗСПД не предвижда предоставянето на семейни помощи само за лица, които имат българско гражданство.

Поради това, след като членовете на семейството на К. имат статут на постоянно пребиваване по см. на ЗЧРБ, то по отношение на тях посоченото правилото на чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ е приложимо.

ЗЧРБ е специален по отношение на ЗСПД, тъй като регламентира правата и задълженията на група лица по определен, отделен признак- лица с чуждо гражданство и такива без гражданство.

Отделно от това в случая приложение следва да намери и Конвенцията за правата на детето (ратифицирана през 1991 г.).

Според чл. 2 от Конвенцията, която по силата на чл. 5, ал. 4 от КРБ е част от вътрешното право на страната и има предимство спрямо останалите норми от вътрешното законодателство, които ѝ противоречат, държавите - страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция, на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници.

Разпоредбата на чл. 3, § 1 от Конвенцията регламентира, че висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните и законодателни органи. Съгласно § 2 на същия текст държавите - страни по Конвенцията, се задължават да осигурят на детето такава закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като се вземат предвид правата и задълженията на неговите родители, законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за него, и за тази цел те предприемат всички необходими законодателни и административни мерки.

Едно от основните права, признати от Конвенцията, е правото на жизнен стандарт. В чл. 27, § 1 от Конвенцията е предвидено, че държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на

неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие, а в § 3, че държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия, в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ, програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището.

В този контекст следва да се тълкуват и разпоредбите на Закона за семейните помощи за деца. Те целят именно подпомагане на родителите при реализиране на правото на жизнен стандарт на детето, чрез предоставяне на материална помощ.

Както вече бе посочено, конвенцията забранява каквато и да е дискриминация на детето въз основа на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи, национален, етнически или социален произход, имуществено състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници, какъвто подход в случая е използван по признака гражданство.

Дори да липсата сключена спогодба между Р. Федерация и Република България в областта на социалното подпомагане не може да бъде пречка за предоставяне на еднократна семейна помощ, при положение, че предпоставките за това, регламентирани в чл. 10а, съответно чл. 10б от ЗСПД по отношение на децата на жалбоподателката са налице.

По изложените съображения, съдът намира, че Заповед № ЗСПД/Д –С–М/2028 от 05.06.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – М. – отказ за отпускане на месечна помощ за 1 дете – Н. П. К., следва да бъде отменена като незаконосъобразна.

При положение, че произнасянето е от компетентността на административния орган, следва преписката да му бъде върната за ново произнасяне при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, дадени с настоящото решение.

С оглед изхода на спора по настоящото производство и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, изходът на спора обуславя възникването на правото на разноски за жалбоподателя, но тъй като не са заявени, съдът не дължи произносяне.

Воден от горното и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 60 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д –С–М/2028 от 05.06.2023 г. на директора на дирекция

„Социално подпомагане“ (ДСП) – М. – отказ за отпускане на месечна помощ за 1 дете – Н. П. К..

ИЗПРАЩА преписката на директора на Дирекция "Социално подпомагане" – М. за произнасяне по Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-М/2028 от 23.05.2023 г., подадено Т. К., според указанията по прилагане на закона, дадени с настоящото решение.

Решението е окончателно.

Съдия: